

Tisková zpráva

Lucemburk 26. října 2021

Výdaje EU jsou i nadále zatíženy chybami: auditoři EU vyzývají k uplatňování řádného finančního řízení u prostředků, které mají být vynaloženy v souvislosti s pandemií COVID

Zatímco účetní závěrka EU za rok 2020 podává věrný a poctivý obraz a u příjmů nebyly zjištěny chyby, platby jsou i nadále zatíženy příliš mnoha chybami. Tento závěr uvádí dnes zveřejněná výroční zpráva Evropského účetního dvora (EÚD) za rozpočtový rok 2020. O platbách vydávají auditoři již druhý rok po sobě záporný výrok. Poukazují zároveň na rizika a výzvy související s čerpáním a řádným finančním řízením prostředků, které budou dány k dispozici v reakci na koronavirovou krizi.

Auditoři zjistili, že celková míra nesrovnalostí ve výdajích EU zůstává stabilní. V roce 2020 činila 2,7 % (2019: 2,7 %). V roce 2020 byla více než polovina kontrolovaných výdajů (59 %) považována za výdaje s vysokým rizikem, což oproti roku 2019 (53%) i předcházejícím letům představuje další nárůst. Pravidla a kritéria způsobilosti, která pro tento typ výdajů platí, jsou často složitá, což zvyšuje pravděpodobnost výskytu chyb. Výdaje s vysokým rizikem jsou i nadále zatíženy významnou (materiální) mírou chyb, která je odhadována na 4,0 % (2019: 4,9 %). Podobně jako v předchozím roce auditoři proto dospěli k závěru, že míra chyb má u tohoto velmi důležitého typu výdajů rozsáhlý dopad, a o výdajích EU za rok 2020 vydávají záporný výrok.

V roce 2020 bylo nahlášeno šest případů podezření z podvodu zjištěných v souvislosti s našimi audity, což je méně než v roce 2019, kdy bylo takovýchto případů devět. Úřad OLAF u všech těchto případů zahájil vyšetřování.

„Vzhledem k velkým výzvám, které nás čekají, musíme řádnosti finančního řízení EU věnovat ještě intenzivnější pozornost“, uvedl předseda EÚD Klaus-Heiner Lehne. „V příštích sedmi letech se EU chystá vynaložit výrazně více finančních prostředků než v předchozím programovém období. 27 členských států se dohodlo na programu na podporu oživení po pandemii COVID-19, který bude financován vydáním veřejného dluhu. Toto rozhodnutí představuje historický posun ve financích EU. Vyplývá z něho jasná potřeba účinných kontrol toho, jak jsou finanční prostředky EU vynakládány a zda je dosaženo zamýšlených výsledků.“

Reakce EU na pandemii COVID-19 bude mít na finance EU zcela zásadní dopad: na finanční období 2021–2027 bude celkový objem finančního přidělu z nástroje Next Generation EU (NGEU) a z víceletého finančního rámce činit 1 824 miliard EU, tedy téměř dvojnásobek výdajů v předchozím období víceletého finančního rámce. Auditoři v této souvislosti poukazují na riziko, že ve finančním období 2021–2027 bude čerpání finančních prostředků zahájeno se zpožděním.

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních zjištěních výroční zprávy přijaté Evropským účetním dvorem. Plné znění této zprávy je k dispozici na internetové stránce www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Podobné zpoždění charakterizovalo i začátek čerpání prostředků ve finančním období 2014–2020.

EÚD rovněž upozorňuje, že čerpání evropských strukturálních a investičních (ESI) fondů členskými státy bylo i nadále pomalejší, než se plánovalo. Do konce roku 2020, tj. předposledního roku současného sedmiletého rozpočtu, bylo vyplaceno pouze 55 % (184 miliard EUR) dohodnutého financování EU. To vedlo k navýšení zbývajících závazků, které do konce roku 2020 dosáhly 303,2 miliardy EUR, což odpovídá téměř dvěma ročním rozpočtům. Auditoři přitom konstatují, že v této oblasti mezi členskými státy existují výrazné rozdíly. Zatímco například Finsko do konce roku 2020 vyčerpalo 79 % svého celkového přidělu, tři členské státy, v nichž byla míra čerpání nejnižší (Itálie, Chorvatsko a Španělsko), vyčerpaly pouze přibližně 45 % přidělených prostředků.

Dne 1. února 2020 přestalo být Spojené království členským státem EU. Auditoři upozorňují, že k 31. prosinci 2020 vykazovala účetní závěrka EU pohledávku od Spojeného království ve výši 47,5 miliardy EUR na základě vzájemných závazků vymezených v dohodě o vystoupení.

Základní informace

Výdaje EU v roce 2020 dosáhly 173,3 miliardy EUR, což představuje 1,1 % souhrnného hrubého národního důchodu členských států EU a Spojeného království. Největší část výdajů připadala na „Přírodní zdroje“ (34,9 %). Na okruh „Soudržnost“ připadlo 34,3 % a na „Konkurenceschopnost“ 13,9 %. Přibližně dvě třetiny rozpočtu se čerpají v rámci tzv. sdíleného řízení, kdy za rozdělení jednotlivých finančních prostředků, výběr projektů a řízení výdajů EU odpovídají členské státy.

Auditoři každoročně kontrolují příjmy a výdaje EU a zkoumají, zda je roční účetní závěrka spolehlivá a zda jsou příjmové a výdajové operace v souladu s platnými pravidly a nařízeními EU i členských států.

Účetní závěrka EU se sestavuje podle účetních pravidel založených na mezinárodních účetních standardech pro veřejný sektor. Zobrazuje finanční situaci Unie na konci předchozího rozpočtového roku a finanční výkonnost během tohoto roku. Finanční situace EU zahrnuje krátkodobá i dlouhodobá aktiva a pasiva jejich konsolidovaných subjektů ke konci roku.

„Čistý“ výrok znamená, že údaje podávají věrný a poctivý obraz a jsou v souladu s pravidly účetního výkaznictví. Výrok „s výhradou“ znamená, že auditoři nemohou vyjádřit čistý výrok, ale zjištěné problémy nemají rozsáhlý dopad. „Záporný“ výrok svědčí o rozsáhlých problémech.

Aby auditoři mohli výrok vyjádřit, testují vzorky operací s cílem získat statisticky podložené odhady toho, do jaké míry jsou příjmy a jednotlivé výdajové oblasti zatíženy chybami. Odhadovanou míru chyb porovnávají s 2% prahem, což je limit, nad nímž se míra nesprávných příjmů anebo výdajů považuje za významnou (materiální). Odhadovaná míra chyb nevyjadřuje míru podvodů, neefektivnosti nebo plýtvání, ale jde o odhad objemu prostředků, které nebyly plně použity v souladu s pravidly EU či vnitrostátními pravidly.

Evropský účetní dvůr (EÚD) je nezávislý externí kontrolní orgán Evropské unie. Jeho zprávy a stanoviska tvoří jeden ze základních prvků v hierarchii vyzovování odpovědnosti EU. Využívají se při vyzovování odpovědnosti subjektů odpovědných za provádění politik a programů EU: Komise, ostatních orgánů a subjektů EU a veřejných orgánů v členských státech. EÚD varuje před riziky, poskytuje ujištění, poukazuje na nedostatky a osvědčené postupy a nabízí tvůrcům politik a norem EU pomoc v podobě pokynů, jak zlepšit řízení politik a programů EU.

Výroční zpráva o rozpočtu EU, výroční zpráva o Evropských rozvojových fondech a souhrnný dokument „Audit EU za rok 2020 ve zkratce“ jsou k dispozici zde: eca.europa.eu.